

staa for den ansvarlige Ministers Regning, og han maa naturligvis støtte sig til de Teknikere, som siger god for Forslaget. Jeg maa dog gøre den Bemærkning, at jeg savner en Udtalelse af en saadan teknisk Sagskundskab, som maatte anses for at staa fuldstændig frit i et Forhold som det, her er Tale om. Nu hører Vandbygningsvæsenet ganske vist ikke ind under Landbrugsministeriet, men Vandbygningsvæsenet er dog en Statsinstitution, og jeg skønner ikke, der kunde være noget i Vejen for, at man kunde have ladet Vandbygningsvæsenets Teknikere undersøge Forslaget. Noget saadant er formentlig ikke sket, i hvert Fald ledsages Lovforslaget ikke af nogen Udtalelse af Vandbygningsvæsenet. Det danske Hedeselskab beskæftiger sig jo ogsaa med Afvandingsforhold i større Stil og raader over en betydelig Erfaring og en ikke ringe teknisk Sagskundskab, men heller ikke Hedeselskabet har udtalt sig om Forslaget. Jeg tror, det vilde have været nyttigt for Forslaget, om man havde haft en Udtalelse fra disse to Institutioner eller i det mindste fra en af dem. Nu har vi i Virkeligheden ikke andet at støtte os til end den Kommission, paa hvis Forslag Lovforslaget er udarbejdet, og saa den Ingeniør, saa vidt jeg forstaaer, en Civilingeniør, en privat Arbejder, der har udarbejdet Forslaget.

Lovforslaget gaar ud paa, at der skal anvendes anslaaet 3 850 000 Kr. til forskellige Afvandingsforanstaltninger ved Marsken nede ved Tønder. Af disse 3 850 000 Kr. skal Staten udrede $\frac{2}{3}$, og de interesserede Lodsejere $\frac{1}{3}$. Denne $\frac{1}{3}$ skal oven

Købet laanes Lodsejerne mod Tønder Amts Repartitionsfonds Kaution og til en Rente, der ikke tilnærmelsesvis er den Rente, Staten maa betale for de Penge, Staten skal sikre sig ved Laan, nemlig kun 4 pCt. og Beløbet skal afdrages med $\frac{1}{2}$ pCt. Lodsejernes Udredelse af den ene Trediedel foregaar efter en Kommissions Bestemmelse, og Kommissionen skal ved sine Forhandlinger følge Loven af 30. December 1858 for Landvæseneskommissioner.

Jeg skal ikke kritisere Lovforslaget, men vil tværtimod anbefale det, idet jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister har studeret Kommissionsbetænkningen saa grundigt, at han fuldt ud er paa det rene med, at Forslaget i enhver Henseende er fuldt forsvarligt, men jeg vil dog understøtte Kravet om, at Lovforslaget kommer i Udvalg, for at man kan prøve enkelte Ting Lovforslaget vedrørende. Der er saa meget mere Grund til det, som det af Be-

mærkningerne fremgaar, at Kommissionen ikke har været helt enig. Der har været Tale om to Projekter, et Projekt C og et Projekt D, som Kommissionen kunde anbefale, og det, her foreslaas gennemført, er Projekt C. Efter dette Projekt skal Afvandingen foregaa paa den Maade, at man anlægger et Vandkraftanlæg og udpumper Vandet ved Elektricitet. Jeg ønsker heroverfor at sige, at jeg ikke kan have noget som helst at indvende imod, at der anlægges en saadan Vandkraftstation, der med Pumpeanlæg er anslaaet til at ville koste 640 000 Kr., men da der efter Projekt C bliver Tale om, at man i hvert Fald til Tider kan producere mere Elektricitet end nødvendigt for Afvandingen, og da man tænker paa at sælge den Elektricitet, man kan faa til overs, kunde der være Tale om, at Staten skulde have noget af den Fortjeneste, der her kan fremkomme. Jeg ønsker oplyst, mere end sket er, om det er rimeligt nu at lukke af for Anlæg af et større Elektricitetsværk dernede. Man udnytter ikke Vandkraften fuldt ud. Kommissionens Forslag og Bemærkninger gaar ud paa, at dersom man vælger Forslag C, har man umuliggjort en Udvidelse af Vandkraftanlægene, som vil blive større efter Forslag D, og jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Mads Gram i, at det Spørgsmaal, der her rejser sig, maa nærmere prøves, idet det jo utvivlsomt er af stor Interesse for Danmark at faa al den Vandkraft, der er i Landet, udnyttet fuldt ud før eller senere. Naar det ikke allerede nu sker i større Udstrækning, skyldes det ikke mindst den Omstændighed, at vi har anlagt vore Elektricitetsværker paa en mindre forstandig Maade, anlagt dem saaledes, at man ikke i Øjeblikket vil være i Stand til at udnytte hele Vandkraften, fordi man allerede har bygget saa mange lokale Kraftstationer, der drives ved Olie eller Kul, at en Del af den Kraft, der er ved disse Kraftstationer, vilde blive overflødig, i samme Øjeblik man udbyggede alle vore Vandløb og tog den Kraft, der derved kunde fremskaffes. Men Forholdene kan jo ændres ved, at Forbruget af Elektricitet bliver større, og det forekommer mig, at det altid vil være i Landets Interesse at kunne udnytte Vandkraften, der jo kommer regelmæssigt til Stede saa at sige, i alt Fald hvert Aar, og kommer, uden at det koster noget.

Her er Tale om at afvande 9 000 ha, og da Omkostningerne er 3 850 000 Kr., vil det saaledes blive 428 Kr. pr. ha, hvilket maa siges ikke at være nogen særlig stor